

Kongres internacionalne federacije učiteljskih udruženj.

Okrožnica poslana vsem organizacijam članjenim in onim, ki so pozvana, se glasi:

Gospod predsednik in dragi tovariši! Na kongresu internacionalne federacije učiteljskih udruženj v Belinzoni leta 1929. je bilo sklenjeno, da se bo vršil kongres leta 1930, v Pragi na velikonočni teden.

Praški kongres tvori mednarodni pedagoški teden, dva kongresna dneva za konference in debate in dva dneva za obiske raznih ustanovam v svrhu proučevanja, trije dnevi pa so namenjeni konferenci internacionalne federacije učiteljskih udruženj.

Provizorično je določen sledeči program:

Torek 22. aprila 1930. Konferenca in razprave:

- a) o tem, kaj je človečanskega v naporih Jana Husa, Moravskih bratov in Selsiskega;
- b) o tem, kaj je internacionalnega v filozofskem in pedagoškem delu Amosa Komenskškega in
- c) o lajiški šoli na Čehoslovaškem.

Sreda 23. aprila:

1. Primer, ki ga daje sodelovanje stanov na Čehoslovaškem v korist edinstva manjšin: a) učitelji, b) uradniki, c) delavci.
2. Obvezna pošolska vzgoja na Čehoslovaškem.
3. Internacionalna manifestacija za mir.

Četrtek 24. in petek 25. aprila. Obisk ustanovam pedagoškega, socialnega in internacionalnega značaja.

Sobota 26., nedelja 27. in ponedeljek 28. aprila. Kongres internacionalne federacije učiteljskih udruženj:

1. Poročilo o delu odbora in financah.
2. Pedagoška akcija. Organizacija narodne šole.
3. Pacifistična akcija: Izvršitev resolucij sprejetih na kongresu v Belinzoni.
- a) Orientacija pouka v smislu ideje internacionalne solidarnosti.
- b) Internacionalna zamenjava otrok.
- c) Zamenjava učiteljev in uvedba internacionalnega pedagoškega tedna.
- č) Sodelovanje v društvih za narodni in mednarodni sporazum.

Prvo vprašanje: Organizacija javnega pouka.

Kongres v Belinzoni je izglasoval sledečo resolucijo:

»Federacija smatra, da bi se moralo vsakemu otroku nuditi možnost, da se šola, brez ozira na njegovo materialno stanje.« Zaradi tega je določila, da se stavi na dnevni red prihodnjega kongresa vprašanje: organizacija javnega pouka.

Pravni princip, da ima vsak otrok pravico do izobrazbe je bil sprejet že v Belinzoni in zaradi tega ni potrebno, da se še enkrat o njem razpravlja. Potrebno je le ugotoviti, kako je treba reorganizirati javni pouk, da doseže ta cilj.

Ampak ta problem, ki je, kot izgleda vzet iz zelo ozkega stališča, je v resnici zelo

obsežen. Tu se mora posebej razpravljati o administrativni, materialni in finančni organizaciji, ravno tako tudi o organizaciji personalnega kadra, organizaciji izpitov o intelektualni, estetski organizaciji itd.

Smo mnenja, da bi bilo treba ta obsežni problem razdeliti in to zaradi tega, da se ne zaide v površnost. Zaradi tega naj bi se vršila letos v Pragi debata samo o vprašanju: Organizacije narodne šole.

Že na kongresu v Belinzoni smo izjavili, da mora biti ta šola tako organizirana, da bi mogla sprejeti otroke, ki pripadajo družinam raznih veroizpovedi in raznih mišljenj, ne da bi vplivala niti na njihovo zavest, niti na njihovo vero.

Soglasnost je dosežena v korist tolerantne šole, ki bi bila odprta vsem.

V odločitev na praškem kongresu pride še vprašanje, kako morajo biti organizirane ustanove za javni pouk, da bi dale ljudstvu maksimum kulture, ki se more trenutno dati.

Dolžnost kongresa je, da pri tem razpravljanju ugotovi, katera organizacija bi bila najpripravnější, da se briga za socialne, fiziološke in psihološke razloge.

Da se olajša debata, Vas prosimo, da nam čim prej odgovorite na priložena vprašanja in da nam pošljete eventuelne predloge in resolucije, ki bi jih vaša organizacija predložila kongresu.

1. Smatrate li, da je sledeča razdelitev obveznega javnega pouka najboljša? Ako ne, katere predlagate vi?

- a) do 6 let: otroški vrtec, šola za učenje materinega jezika,
- b) od 6 do 10 let osnovni pouk prve stopnje,
- c) od 10 do 14 ali 15 let osnovna šola druge stopnje,
- č) od 14 do 18 let obvezna nadaljevalna šola za obrtno začetnike s približno 200 ur letno,
- d) ljudske univerze za kmete in delavce.

2. Na kakšni podlagi je urejena razdelitev osnovne šole po vaši zamisli?

- a) psiho-fiziološka osnova,
- b) specialna osnova.

3. Kako označujete razne tipe narodnih šol s pedagoškega stališča? (cilj, metoda):

- a) otroški vrtec,
- b) narodno šolo prve stopnje,
- c) narodno šolo druge stopnje,
- č) nadaljevalno šolo (14 do 18 let),
- d) ljudske univerze za delavce in kmete.

4. Kakšen karakter naj dobi po vašem mišljenju profesionalno izobraževanje širokih plasti?

- a) v otroškem vrtcu,
- b) v narodni šoli prve stopnje,
- c) v narodni šoli druge stopnje,
- č) v nadaljevalni šoli,
- d) na ljudski univerzi.

Po »Narodni Prispveti«.

Utrudljivost učnih predmetov na narodnih šolah.

Češki nadzornik dr. O. Kriebel je dal pobudo, da se preišče utrudljivost posameznih učnih predmetov na narodnih šolah s pomočjo poizkusov, ki so se izvršili v 14 šolskih okrajih po navodilih, ki jih je napravil avtor sam.

Pouk v določeni učni uri naj bi bil urejen tako, da bi sodelovali vsi učenci. Po 45 minutni uri je sledil vedno poizkus, ki je trajal 15 minut in pri katerem se je ugotovila po Burgersteinovi metodi stopnja utrujenosti. Poizkus se je vršil v obliki tekme, da se vsi učenci v resnici potrudijo izvršiti kar največ računskih nalog. Najmlajši učenci I. šolskega leta so dobili osminke papirja iz razrezanih šolskih čitank in drugih knjig z nalogo, da zaporedoma prečrtajo vse črke »o«. Učenci II. do VIII. šolskega leta so dobili ozke trakove papirja z nalogo, da prištevajo k danemu številu vedno enako število. V II. šolskem letu so učenci prištevali število 6, v III. 7, v IV. 8, v V. 9, v VI. 10, v VII. 11, v VIII. 12. Da bi bila računsko naloga pri vseh predmetih enako težka, so učenci prištevali vedno le zgoraj navedena števila seveda k drugi osnovi. Učenci, ki so bili z nalogo preje gotovi in to seveda v razredih, kjer se šteje le do 100 ali do 1000, so dobili še nadaljnjo nalogo, da dano število zopet odštevajo od najvišjega danega števila.

Uspeh poizkusa se je izrazil v obliki ulomka, kjer je bil imenovalce število rešenih računov, števec pa število pravih rešitev. Z došlih izkazov so se ugotovili najprej premeri za vsak šolski okraj in potem iz teh za vseh 14 okrajev. Če izkazuje indeks utrujenosti za I. šolsko leto n. pr. 72, pomeni to, da je bilo od 1000 rešenih slučajev 928 pravih in 72 nepravilnih prečrtov črke »o«.

Poizkusa utrudljivosti se je udeležilo 14.557 učencev prvega šolskega leta, 13.167 drugega, 12.268 tretjega, 9972 četrtega, 6673 petega, 6419 šestega, 5726 sedmega in 5750 osmega šolskega leta, tedaj v celoti 74.532 učencev.

Če razdelimo število poizkusov po učnih predmetih, potem se je udeležilo poizkusa utrudljivosti v verouku 55.577 učencev, državljanskem nauku in vzgoji 72.150, v branju 63.107, v slovnici in pravopisu 57.877, v slogu 27.499, v nazornem nauku 33.690, v domovinoznanstvu 14.231, v zemljepisu 16.128, v zgo-

dovini 14.443, v prirodoopisu 16.025, v prirodoslovju 12.279, v računstvu in geometriji 72.834, v risanju 52.786, v pisanju 49.397, v petju 53.939, v telesni vzgoji 55.885, v vzgojnih ročnih delih 42.363, v ženskih ročnih delih in domačih nauk 21.968 učencev in učenk.

Tabela o utrudljivosti učnih predmetov se sestavlja takole:

Indeks utrudljivosti:

UČNI PREDMET	ŠOLSKO LETO							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Verouk	80	132	88	131	128	129	42	109
Dravljanski nauk in vzgoja	110	130	80	50	90	130	60	86
Branje	106	110	90	80	180	130	220	98
Slovnica	—	124	24	88	143	162	178	130
Slog	—	—	66	63	133	108	144	102
Nazorni nauk	72	121	35	—	—	—	—	—
Domovinoznanstvo	—	—	—	—	71	106	—	—
Zemljepis	—	—	—	—	—	131	116	114
Zgodovina	—	—	—	—	—	130	111	112
Prirodopis	—	—	—	—	—	110	104	85
Prirodoslovje	—	—	—	—	—	124	112	85
Računstvo	134	154	102	68	192	149	190	121
Risanje	46	73	78	61	103	129	119	79
Pisanje	104	102	82	63	102	130	118	91
Petje	112	100	85	55	101	111	128	115
Telovadba	84	57	37	850	150	189	69	77
Vzgojna ročna dela	168	122	94	68	117	108	132	113
Ženska ročna dela	—	94	80	64	85	160	116	119

Celoletni povprečni indeks utrudljivosti za posamezne predmete znaša:

Domovinoznanstvo 115, risanje 120, pisanje 122, petje 122, telovadba 125, vzgojna ročna dela 128, nazorni nauk 134, občinski nauk in vzgoja 149, prirodoslovje 149, zgodovina 150, prirodopis 150, branje 152, verouk 152, slog 154, ženska ročna dela 159, zemljepis 167, računstvo 170 in slovnica 186.

Poleg opazk za posamezne predmete navaja dr. Kriebel še sledeče rezultate za šolsko prakso:

1. Jasno je, da se približujejo nekateri predmeti kakor čitanje, verouk, ženska ročna dela in zemljepis najvišji meri utrudljivosti sploh, čeprav jih splošno smatramo za mnogo manj utrudljive. Tukaj se pokaže potreba temeljite zмене dosedanjih metod.

2. Prav tako ne moremo biti zadovoljni z visokim indeksom utrudljivosti v računstvu

in slovnici, čeprav smo že davno spoznali, da spadata oba predmeta med najtežje predmete, ki se poučujejo v narodnih šolah. Tudi tu moramo razmišljati, da najdemo pota k izboljšanju.

3. Poizkus je dokazal, da naj se dopoldanski pouk pričenja praviloma s stvarnim poukom, to je s petjem ali z vzgojnimi ročnimi deli, torej s predmeti z manjšim indeksom utrudljivosti.

E. Lippert — Albin Lajovic.

Učiteljski pravnik.

—§ Prosim, pojasnite v »Učit. Tovarišu«, kako je razumeti izplačilo stanarine učitelja. Osebam. Ali morajo občine že 1. aprila 1930. izplačati zakonito stanarino učiteljskemu, kljub temu, da nimajo iste v proračunu za to leto, ker se je proračun že koncem leta 1929. napravil, ali so dolžne dati vnaprej na račun 1. 1931. — ali kako že. — Tozadevne naloge so dobili sreski načelniki. Podrobneje bo to vprašanje uredil pravilnik. Oblast je opozorjena na gornje slučaje.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učit. Samopomoč. Od 1. januarja do 15. marca 1930. je bilo vpisanih 68 novih članov. Več prijavljenih iz zadnjih let sprejemnih pristojbin še ni nakazalo. V februarju 1930. je društvena uprava razposlala vnovič vsem starim prijavljenim položnice z vpisanim zneskom za pristojbine. Nakazite male zneske takoj, da postanete člani U. S.! — Društvena uprava U. S. sporoča svojim članom in novim prijavljenim za U. S., da bo vsled odborovega sklepa z dne 15. marca 1930. zaračunavala ob sprejemu v društvo novim članom za tiskovine in poštnino pristojbino 5 Din; dosedanja pristojbina je znašala 3 Din. Pri tem je imelo društvo pri vsakem novem članu po 1:34 Din primanjkljaja. Sprejemne pristojbine bodo v bodoče sledeče: Za starost od 20 do 25 let 27 Din, od 25 do 30 let 31 Din, od 30 do 35 let 46 Din, od 35. do 40 let 56 Din in od 40. do 45 let 76 Din. — Učit. Samopomoč ima danes 2450 članov, posmrtnina znaša 12.250 Din.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Mladinska Matica.

— Od neke šole je dobila upravnica Mladinske Matice očitke, da v »Učit. Tovarišu« sicer agira za nabiranje naročnikov, na šole pa da ni poslala še nobenih tiskovin. Potrebno se nam torej zdi sporočiti, da so se odposlali bloki in poštno položnice ob lanski ekspediciji knjig vsem šolam. Ker pa je moč go, da so se tiskovine izgubile tu pa tam zaradi premeščenja učiteljskega, zato prosimo, da se v takih slučajih takoj zahtevajo, ker se tudi letos nabirajo naročniki samo potom blokov. Zahtevajte torej bloke in zaključite čim prej nabiranje, da bo mogla letos uprava razposlati knjige nekoliko prej kot lani.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

= SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ bo zborovalo v četrtek 3. aprila 1930. ob 10. uri dopoldne v osnovni šoli na Gomilskem. Poleg običajnosti na dnevnem redu: Obravnava novih pravil UJU. — Ukrep za izboljšanje našega gmotnega položaja ob reviziji uradniškega zakona. — Analiza Cankarjevih del, izbor za šolsko čtivo. — Prosim polnoštevilne udeležbe! — Jarh Josip, t. č. predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKO SOBOTO zboruje dne 5. aprila v osnovni šoli ob 9½. uri.

Poročila:

+ OBČNI ZBOR UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER, ki se je vršil dne 8. februarja 1930. v Gor. Radgoni.

Statistika: Vsega učiteljskega v okraju 105, članstva 97, navzočih 42.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvori občni zbor s pozdravnim nagovorom na navzoče članstvo, ki se ga je vključil skrajno slabi poti udeležilo v častnem številu. V svojem govoru podaja ob enem predsedniško poročilo za preteklo poslovno leto, ki je prineslo v političnem kakor tudi v stanovskem

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA CESTA 14/II.

Izdelava in prodaja damske in moške konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

VALDA

PRODAJAJO vso LERARNE IN DROGERIJE

zoper grihol, hripavost, prehlad, nahod, akutno in kronično bronhito, katarje, gripo, influenco, nadubo, zasoplost

oziru toliko izprememb. — Pred prehodom na dnevni red pozdravi novodošle tovariše in tovarišice: Regoršek Bogomira, Korošak Cirilo, Kuharič Irmo in Golobič. Obenem se pa poslovi od tov.: Kramberger, Ramšak in Zerjav. Z odhodom slednjega izgubi naše društvo enega najagilnejših članov.

Po čitanju in odobritvi zapisnika zadnjega zborovanja se preide na rešitev došlih dopisov.

Članarina za učiteljski pevski zbor se plačuje redno, in se bo nakazala do določene termina. — Drugi dopisi se vzamejo na znanje.

Nato spopolni tov. predsednik poročilo o seji širjega sosveta. — Sledijo poročila raznih funkcionarjev našega društva.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo zborovalo v preteklem poslovnem letu petkrat in da so bila zborovanja v splošnem dobro obiskana. Stremljenje za lastno izobrazbo tudi ni bilo na zadnjem mestu, o čemer svedočijo razna predavanja in poročila, katerih je bilo 16.

Tov. blagajničarka poroča, da je bilo v preteklem letu prejemkov 17.428,58 Din, izdatkov 16.323,64 Din, torej 1104,94 Din prebitka. Pripomni še sledeče:

1. Članarino plačujemo vedno naprej. Najbolje — po možnosti — poravnati članarino že v prvem polletju.

2. Način plačevanja članarine: učiteljske šole se dogovorijo, koliki naj bodo prispevki. Upravitelj, ki je obenem nabiralec, odtegne ob mesecu dogovorjeni znesek in zabeleži vsoto na nabiralno poljo.

3. Na položnicah vsikdar navesti kdo in koliko je plačal.

4. Dolžnost vsakega člana UJU je tudi ta, da vestno, redno in točno plačuje članarino.

Pregledovalca računov sta pregledala račune in jih našla v redu, zato se blagajničarki da absolutorij. — Članarina za leto 1930. znaša 170 Din, za poročene učiteljice pa 100 Din letno.

Knjižničar ni imel kaj poročati, ker se je izposojevalo le minimalno število knjig.

Tov. nadzornik se v iskrenih besedah zahvali odboru za njegovo delovanje, posebno tov. predsedniku za njegov trud in njegovo požrtvovalnost.

Na predlog tov. Zerjava se z vzklikom izvoli stari odbor, samo preselivši člani so se nadomestili z novimi.

Predsednik Mavrič Karel, podpredsednik Stopar Slavko, tajnica Stergar Ana, blagajničarka Gruden Danica, knjižničar Mislej Josip, odbornik Zel Janko; namestniki: Prelog Cecilija, Tratar Marjan, Klanjšek Miroslav. Pregledovalca računov Mikl Ciril in Ivanjšič Ljudevit.

Nato so bili izvoljeni poročevalci:

a) za samoizobrazbo Tratar Marjan, b) za reformo šole Rus Alojzija, c) za Narodno Prosveto Karbaš Fran, č) za Pedagoško centralo Rus Alojzija, d) za Samopomoč Zacherl Minka, e) za izvenšolsko delo se ne potrebi voliti.

Predlogi in nasveti društvenikov: a) Vsi člani se vabijo k pristupu v društvo. b) Predavanja se sproti določijo. c) Ker se udeležiti slovesne otvoritve gornjeradgonskega mostu ban g. Dušan Sernece, predlaga tov. predsednik, da se mu pokloni deputacija iz učiteljskih vrst, sestojeca iz: tov. Mavriča, Burja, Pertl, tov. (ice) Kovačeve in Šetinove. č) Ker ni nihče poslal nasvetov, kakšne knjige se naj nabavijo za okrajno učiteljsko knjižnico, se sklene, da se sestane knjižnična odbora v Gor. Radgoni in določi knjige za knjižnico. Knjižnični odbor za Gor. Radgono tvorijo: tov. Mavrič (preds.), tov. Burja (knjižničar), tovarišica Šetinova (blagajničarka). Za Ljutomer: tov. Stopar (preds.), tov. Tratar (knjižničar), tovarišica Kjuder (blagajničarka). d) Občnega zbora »Učit. doma« v Mariboru se udeležita tov. Karbaš in Stergarjeva. Na tem zboru se bo stavil predlog, da bi znašala članarina 12 Din letno. e) Prihodnje zborovanje bo 3. maja t. l. pri Kapeli. f) Tov. Tratar predlaga, da bi poverjeništvu poslalo svoje zastopnike k bankski upravi, ko bo ta izdelala nov pravilnik o kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

Sledilo je predavanje tov. Zerjava o »Naši samoizobrazbi in književnem programu Mladinske Matice«. — Pred tem se je izjavil tov. Tratar glede svojih zadnjih besed, ki so se tikale osebno vodstva Pedagoške centrale in »Popotnika« in zveze teh z znano grupo »čistih deklaratorov« na III. samoizobraževalnem tečaju, da so bile njegove izjave le njegovo osebno mnenje. O kritiki vsega dela pa ostaja pri podanih izjavah.

Predavatelj Zerjav je pri svojih izjavah njih o samoizobrazbi poudarjal sledeče:

1. Kakšno je bilo razmerje med zastopniki pedagoške in sociološke in prvih dveh tečajih.

2. Učitelj kot izrazit psiholog in učitelj kot dosleden sociolog.

3. Kaj zahteva sodobnost od učitelja kot inteligenta in kulturnega delavca. Kakšen je ideal učiteljske izobrazbe?

4. Kakšne probleme sreča učitelj v šoli in izven nje.

Pripravite naročilnice za 5. številko „NAŠEGA RODA“, da bo do 1. aprila v redu.